

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΣΕΕ

ΔΙΚΤΥΟ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ
2012 - 2015

Δίκτυο Υπηρεσιών Πληροφόρησης & Συμβουλευτικής εργαζομένων

Θέματα Κοινωνικής Ασφάλισης

Παράλληλη Ασφάλιση

Μάιος 2015

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Παράλληλη ασφάλιση – Συνοπτική Παρουσίαση	3
1. Έννοια παράλληλης ασφάλισης – Χρόνος παράλληλης ασφάλισης και συνταξιοδοτικό δικαίωμα	4
2. Υποχρέωση παράλληλης ασφάλισης «παλαιών ασφαλισμένων» (μέχρι 31/12/1992)	5
α) Γενικά	5
β) Παράλληλη ασφάλιση σε ΕΤΑΑ και ΟΑΕΕ	5
γ) Παράλληλη ασφάλιση δημοσίων υπαλλήλων – Εγκύκλιος ΙΚΑ αρ. 64/28.11.2014	6
3. Επιλογή φορέα ασφάλισης στους «νέους ασφαλισμένους» (έπειτα από 01/01/1993)	7
α) Γενικός κανόνας επιλογής ασφαλιστικού φορέα	7
β) Εξαίρεση από τον κανόνα επιλογής ασφαλιστικού φορέα – Υποχρεωτική ασφάλιση σε ΟΑΕΕ	8
Σχετική νομοθεσία – Εγκύκλιοι	9
Συντάκτης	9

Παράλληλη ασφάλιση- Συνοπτική παρουσίαση

ΠΑΡΑΛΛΗΛΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	• Ταυτόχρονη ασφάλιση σε δύο (2) ασφαλιστικούς φορείς. • Υπολογίζεται μόνο μία φορά ο χρόνος (δηλαδή από έναν μόνο φορέα). • Ο ασφαλισμένος επιλέγει τον φορέα του οποίου θα υπολογιστεί ο χρόνος. • Ο χρόνος του άλλου φορέα λαμβάνεται υπόψη για την προσαύξηση του ποσού της σύνταξης.
ΠΑΛΑΙΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΙ (ΜΕΧΡΙ 31/12/1992)	• Υποχρέωση ασφάλισης και στους δύο (2) φορείς για τον κλάδο σύνταξης. • Επιλογή φορέα για τον κλάδο υγείας.
ΝΕΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΙ (ΕΠΕΙΤΑ ΑΠΟ 01/01/1993)	• Υποχρεωτική ασφάλιση σε έναν μόνο ασφαλιστικό φορέα – Δικαίωμα επιλογής του φορέα. • Στον ΟΑΕΕ δυνατότητα εξαίρεσης μόνο όταν συμπληρώνονται 25 έτη ΙΚΑ ανά μήνα.

1. Έννοια παράλληλης ασφάλισης – Χρόνος παράλληλης ασφάλισης και συνταξιοδοτικό δικαίωμα

Ως χρόνος παράλληλης ασφάλισης νοείται ο χρόνος κατά τον οποίο υπάρχει ταυτόχρονα ασφάλιση σε δύο (2) ή και περισσότερους φορείς κύριας ασφάλισης. Σε αντίθεση με τη διαδοχική ασφάλιση (όπου έχουμε ασφάλιση σε έναν φορέα κύριας ασφάλισης, διακοπή και ασφάλιση σε νέο φορέα), ο χρόνος της παράλληλης ασφάλισης επιτρέπεται να συνυπολογιστεί μόνο μία φορά στον υπολογισμό του συνολικού χρόνου ασφάλισης. Συνεπώς για τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος θα υπολογιστεί ο χρόνος σε έναν μόνο φορέα. Ο ασφαλισμένος έχει δικαίωμα να επιλέξει τον οργανισμό του οποίου θα προσμετρήσει τον χρόνο ασφάλισης (άρθρο 3, Ν. 4202/1961).

Ο χρόνος παράλληλης ασφάλισης θα ληφθεί υπόψη για την προσαύξηση της σύνταξης. Επιπλέον, μπορεί να χρησιμοποιηθεί προκειμένου να λάβει ο ασφαλισμένος δεύτερη σύνταξη με τις αυξημένες χρονικές προϋποθέσεις που ισχύουν για τους διπλοσυνταξιούχους στους διάφορους φορείς κύριας ασφάλισης.

Διευκρινίζεται ότι οι ασφαλιστικές εισφορές που έχουν καταβληθεί για τον χρόνο παράλληλης ασφάλισης είναι υποχρεωτικές και δεν προβλέπεται επιστροφή τους λόγω μη εκπλήρωσης της προσδοκίας συνταξιοδότησης.

Το νομοθετικό πλαίσιο σχετικά με την παράλληλη ασφάλιση και το δικαίωμα επιλογής του ασφαλιστικού φορέα προβλέπει καταρχήν διαφορετικές ρυθμίσεις για τους «παλαιούς ασφαλισμένους» (μέχρι 31/12/1992) και τους «νέους ασφαλισμένους» (από 01/01/1993), τις οποίες θα δούμε στη συνέχεια.

2. Υποχρέωση παράλληλης ασφάλισης «παλαιών ασφαλισμένων» (μέχρι 31/12/1992)

α) Γενικά

Οι «παλαιοί» ασφαλισμένοι, όταν ασκούν δραστηριότητες οι οποίες υπάγονται σε δύο (2) ασφαλιστικούς φορείς, είναι υποχρεωμένοι να ασφαλιστούν και στους δύο φορείς για τον κλάδο σύνταξης, ενώ επιλέγουν τον ασφαλιστικό φορέα στον οποίο θα υπαχθούν για τον κλάδο υγείας.

Για παράδειγμα, μισθωτός ασφαλισμένος στο ΙΚΑ, ο οποίος συμμετέχει ως ομόρρυθμος εταίρος σε ΟΕ, υποχρεούται να ασφαλιστεί για τον κλάδο κύριας σύνταξης σε ΙΚΑ και ΟΑΕΕ, ενώ μπορεί να επιλέξει σε ποιον από τους δύο φορείς θα υπαχθεί για τον κλάδο υγείας.

β) Παράλληλη ασφάλιση σε ΕΤΑΑ και ΟΑΕΕ

Ο παραπάνω κανόνας ισχύει και στην περίπτωση των επαγγελματιών ασφαλισμένων στο ΕΤΑΑ, οι οποίοι ασκούν δραστηριότητα υπαγόμενη στον ΟΑΕΕ, μη συναφή με το επάγγελμά τους.

Παλαιότερα, οι επαγγελματίες υπέρ των οποίων είχαν συσταθεί και λειτουργούσαν ίδιοι ασφαλιστικοί οργανισμοί κύριας ασφάλισης, όπως: Υγειονομικών, Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων, Δικηγόρων, Ναυτικών Πρακτόρων, Ιδιοκτητών Συντακτών και Υπαλλήλων Τύπου κ.ά., εξαιρούνταν από την ασφάλιση στον ΟΑΕΕ.

Στη συνέχεια, με τις διατάξεις του άρθρου 18 του Ν. 3863/2010, όπως τροποποιήθηκαν με το άρθρο 60 του Ν. 3996/2011, όσοι ασφαλίστηκαν σε οποιονδήποτε φορέα κύριας ασφάλισης ή στο Δημόσιο πριν από την 1/1/1993 και ήταν την 1/8/2010 ασφαλισμένοι στον κλάδο κύριας ασφάλισης του ΕΤΑΑ, υπάγονται υποχρεωτικά στην ασφάλιση του ΟΑΕΕ, εφόσον ασκούν δραστηριότητα που υπάγεται στην ασφάλιση του Οργανισμού και δεν είναι συναφής με την επαγγελματική ιδιότητα για την οποία ασφαλίζονται στο ΕΤΑΑ.

Για το ζήτημα έχει εκδοθεί η υπ' αρ. Φ. 80000/οικ. 19545/747/2011 εγκύκλιος Γενικής Γραμματείας Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Σύμφωνα με την εγκύκλιο, στις περιπτώσεις αμφισβήτησης της συνάφειας της επαγγελματικής δραστηριότητας για την οποία προκύπτει υποχρεωτική ασφάλιση στον ΟΑΕΕ με την επαγγελματική ιδιότητα για την οποία προκύπτει υποχρεωτική ασφάλιση στο ΕΤΑΑ, η αμφισβήτηση επιλύεται με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης ύστερα από γνωμοδότηση του Συμβουλίου Κοινωνικής Ασφάλισης (ΣΚΑ).

Επισημαίνεται ότι η συνάφεια της επαγγελματικής δραστηριότητας κρίνεται ανάλογα με τις περιστάσεις κάθε περίπτωση. Για παράδειγμα, Πολιτικός Μηχανικός ασφαλισμένος στο ΕΤΑΑ, παράλληλα με το μελετητικό του γραφείο, είναι μέλος ΟΕ με αντικείμενο την εμπορία οικοδομικών υλικών. Η εν λόγω δραστηριότητα δεν είναι συναφής και ο μηχανικός έχει υποχρέωση παράλληλης ασφάλισης στον κλάδο σύνταξης ΟΑΕΕ. Σε περίπτωση, όμως, συμμετοχής του ίδιου προσώπου σε εταιρεία με αντικείμενο κατασκευαστικές εργασίες, θα πρέπει να απαλλαγεί από την υποχρέωση παράλληλης ασφάλισης στον ΟΑΕΕ, λόγω συνάφειας του αντικειμένου της εταιρείας με το επάγγελμα του μηχανικού (βλ. σχετική εγκύκλιο ΟΑΕΕ ΔΙΑΣΦ/Φ3/138/1000831/12.12.2012).

γ) Παράλληλη ασφάλιση δημοσίων υπαλλήλων – Εγκύκλιος ΙΚΑ αρ. 64/28.11.2014

Οι διατάξεις του άρθρου 3 παρ. 1 του Α.Ν. 1846/1951, για την παράλληλη ασφάλιση των δημοσίων υπαλλήλων, όριζαν ότι δεν υπάγονται στην ασφάλιση του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ τα πρόσωπα που παρέχουν, είτε αποκλειστικά είτε όχι, εργασία, ο χρόνος της οποίας υπολογίζεται συντάξιμος κατά τις διατάξεις της συνταξιοδοτικής νομοθεσίας που ισχύει κάθε φορά για το Δημόσιο.

Κατά την έννοια των διατάξεων αυτών, αποκλείονταν από την ασφάλιση του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, κάθε χρονικό διάστημα που υπολογίζεται ως συντάξιμο κατά τη συνταξιοδοτική νομοθεσία του Δημοσίου, έστω και αν κατά το ίδιο χρονικό διάστημα, παράλληλα προς τη συντάξιμη αυτή υπηρεσία, έχει παρασχεθεί και άλλη διαφορετική εξαρτημένη εργασία προς άλλον εργοδότη.

Με τον Ν. 3863/2010 (άρθρο 18 παρ. 1 και 2 εδ. β, ' και 75 παρ. 1) επήλθαν τροποποιήσεις στο παραπάνω νομοθετικό πλαίσιο. Ειδικότερα, από 15/7/2010 και εφεξής (ημερομηνία έναρξης ισχύος του άρθρου 18 του Ν. 3863/2010) τόσο οι δημόσιοι όσο και οι δημοτικοί και κοινοτικοί υπάλληλοι οι οποίοι είναι «παλαιοί» ασφαλισμένοι, εφόσον κατά το ίδιο χρονικό διάστημα όπου λογίζεται συντάξιμη η υπηρεσία τους, σύμφωνα με τη νομοθεσία του Δημοσίου, παρέχουν και άλλη εργασία υπακτέα στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ σε διαφορετικό εργοδότη, υπάγονται υποχρεωτικά για τη δεύτερη αυτή εργασία τους στην ασφάλιση μόνο του κλάδου κύριας σύνταξης του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ.

3. Επιλογή φορέα ασφάλισης στους «νέους ασφαλισμένους» (έπειτα από 01/01/1993)

α) Γενικός κανόνας επιλογής ασφαλιστικού φορέα

Το νομικό καθεστώς των παραλλήλως απασχολούμενων «νέων» ασφαλισμένων (δηλαδή των ασφαλισμένων μετά την 01/01/1993) διέπεται από τον Ν. 2084/1992. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 39 του Ν. 2084/1992, υποχρεωτική ασφάλιση επιτρέπεται σε έναν φορέα κύριας ασφάλισης ή στο Δημόσιο, έναν φορέα επικουρικής ασφάλισης, έναν φορέα ασφάλισης ασθένειας και έναν φορέα ασφάλισης πρόνοιας. Τα πρόσωπα για τα οποία προβλέπεται από τις ισχύουσες διατάξεις υποχρεωτική ασφάλιση σε περισσότερους του ενός ασφαλιστικούς φορείς ασφαρίζονται υποχρεωτικά σε έναν φορέα, τον οποίο επιλέγουν με δήλωσή τους, που υποβάλλεται κάθε φορά σε όλους τους αρμόδιους φορείς και στους οικείους εργοδότες, εντός έξι (6) μηνών από την ανάληψη της δεύτερης απασχόλησης –μισθωτής ή αυτοαπασχόλησης– ή την απόκτηση της ιδιότητας. Σε περίπτωση μη υποβολής δήλωσης εντός της παραπάνω προθεσμίας, η υποχρεωτική ασφάλιση χωρεί στον φορέα στον οποίο υπάγεται η κατά το πρώτον αναληφθείσα μισθωτή απασχόληση ή αυτοαπασχόληση ή η ιδιότητα.

Όλα τα παραπάνω πρόσωπα ασφαρίζονται υποχρεωτικά στους φορείς ασθένειας, επικουρικής ασφάλισης και πρόνοιας που αντιστοιχούν στον συνταξιοδοτικό φορέα κύριας ασφάλισης επιλογής τους.

Εφόσον επιθυμούν, τα πρόσωπα αυτά δύνανται να ασφαλιστούν προαιρετικά και σε περισσότερους του ενός φορείς, αν αυτό προβλέπεται από την ισχύουσα νομοθεσία, ύστερα από σχετική αίτηση που υποβάλλεται στον αρμόδιο φορέα εντός της παραπάνω εξάμηνης προθεσμίας. Στην περίπτωση αυτή, υποχρεούνται στην καταβολή του συνόλου των ασφαλιστικών εισφορών ασφαλισμένου, εργοδότη και Κράτους των προβλεπόμενων από τις ισχύουσες διατάξεις για τον οικείο φορέα.

Επισημαίνεται ότι μετά την κατάργηση του άρθρου 3 παρ. 1 του Α.Ν. 1846/1951 (ανωτέρω υπό 2. β2), ο παραπάνω κανόνας ισχύει και για τους νέους ασφαλισμένους δημοσίους υπαλλήλους οι οποίοι, παράλληλα με την εργασία τους ως δημόσιοι υπάλληλοι, παρέχουν και άλλη εργασία προς άλλον εργοδότη υπακτέα στην ασφάλιση του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ. Οι ασφαλισμένοι αυτοί δεν θα εξαιρούνται πλέον για την απασχόλησή τους αυτή από την ασφάλιση του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, αλλά θα έχουν τη δυνατότητα να επιλέξουν φορέα ασφάλισης κατά τα παραπάνω αναφερόμενα.

Οι διατάξεις περί επιλογής του φορέα ασφάλισης **δεν εφαρμόζονται** στους ασφαλισμένους του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, οι οποίοι αμείβονται με εργόσημο.

Τέλος, από το δικαίωμα επιλογής ασφαλιστικού φορέα **εξαιρούνται** οι ασφαλισμένοι στο ΟΓΑ (άρθρο 43 του Ν. 2084/1992).

β) Εξαιρέση από τον κανόνα επιλογής ασφαλιστικού φορέα – Υποχρεωτική ασφάλιση σε ΟΑΕΕ

Με το άρθρο πρώτο (παρ. ΙΑ, ΙΑ.1 περ. 2) του Ν. 4254/2014 εισάγεται εξαίρεση στον κανόνα επιλογής ασφαλιστικού φορέα που ισχύει για τους νέους ασφαλισμένους. Ειδικότερα, σύμφωνα με τις παραπάνω διατάξεις, με τις οποίες τροποποιείται το άρθρο 39 του Ν. 2084/1992, σε περίπτωση που προκύπτει υποχρεωτική ασφάλιση στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και στον ΟΑΕΕ, ο ασφαλισμένος υπάγεται υποχρεωτικά στον ΟΑΕΕ, για το σύνολο του χρόνου της παράλληλης απασχόλησης, χωρίς δικαίωμα επιλογής ασφαλιστικού οργανισμού, εφόσον ο χρόνος ασφάλισης στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ υπολείπεται των είκοσι πέντε (25) ημερών ασφάλισης ανά μήνα.

Έτσι, οι νέοι ασφαλισμένοι, για τους οποίους προκύπτει υποχρεωτική ασφάλιση στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και στον ΟΑΕΕ, έχουν το δικαίωμα επιλογής ασφαλιστικού φορέα, εφόσον συμπληρώνουν είκοσι πέντε (25) ημέρες ασφάλισης ανά μήνα στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ για όλο το χρονικό διάστημα της παράλληλης απασχόλησής τους. Εάν κατά τη διάρκεια της παράλληλης απασχόλησης ο χρόνος ασφάλισής τους στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ υπολείπεται των είκοσι πέντε (25) ημερών ασφάλισης ανά μήνα, τα πρόσωπα αυτά υπάγονται υποχρεωτικά στην ασφάλιση και του ΟΑΕΕ για το σύνολο του χρόνου της παράλληλης απασχόλησης.

Για παράδειγμα, μισθωτός που είναι ασφαλισμένος για είκοσι πέντε (25) ημερομίσθια και παράλληλα συμμετέχει ως εταίρος σε ΟΕ ή ΕΠΕ απαλλάσσεται από την ασφάλιση στον ΟΑΕΕ. Η απαλλαγή αυτή διακόπτεται όταν οι ασφαλίσιμες ημέρες μειωθούν κάτω των είκοσι πέντε (25) ημερών.

Τα πρόσωπα που εξαιρέθηκαν από την υποχρεωτική ασφάλιση του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ ή του ΟΑΕΕ με τις διατάξεις του άρθρου 39 του Ν. 2084/1992 θα επανεξεταστούν μετά τη λήξη της χορηγηθείσας εξαίρεσής τους.

Λεπτομέρειες για την εφαρμογή των παραπάνω διατάξεων παρέχονται με την εγκύκλιο 16/10.6.2014.

ΣΧΕΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ – ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ

- Νόμοι: Ν. 4202/1961, Ν. 2084/1992, Ν. 4254/2014, Ν. 3863/2010, Ν. 3996/2011
- Εγκύκλιοι: Φ.80000/οικ.19545/747/2011 εγκύκλιος Γενικής Γραμματείας Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ΟΑΕΕ ΔΙΑΣΦ/Φ3/138/1000831/12.12.2012, ΙΚΑ αρ. 64/28.11.2014, ΟΑΕΕ 16/10.6.2014

Συντάκτης

Βασιλική Τσώνου